

فاصله شورای دوره جدید با استاید دانشگاهی بیشتر شده است

بخشی از جامعه دانشگاهی را استادان پوشش می‌دهند. فکر می‌کنید شورای عالی انقلاب فرهنگی توانسته الزامات مربوط به یک نخبه را لحاظ کند؟

فاصله شورا با استادان در دوره جدید بیشتر شده است. ما حاصل این آیین‌نامه‌ها را چطور ارزیابی می‌کنید؟

ما یک سیاست‌های ارتقا و از سوی دیگر آیین‌نامه ارتقا را داریم. شورا باید سیاست‌های ارتقا را بنویسد، نه آیین‌نامه‌های ارتقا. آنجایی که شورا آیین‌نامه‌نویسی می‌کند، سیاست‌نویسی یادش می‌رود. سیاست‌های ارتقا کشور برای یک استاد چیست؟ این سیاست‌ها را داریم؟ خیلی زود می‌خواهیم آیین‌نامه بنویسیم. شورا باید سیاست‌ها را بنویسد، سیاست‌های اجرایی و آیین‌نامه‌اش را از دولت طلب کند و بعد متر کند و بپرسد «چه شد؟ چه نشد؟»

آیا شورای عالی در حال حاضر قبول دارد بخشی از آنچه در کف خیابان اتفاق افتاده، بازخورد سیاست‌های شورا است؟ آیا می‌بیند بازخورد کدام سیاست است تا برود اشکالات را تصحیح کند؟ همه می‌گویم «فقط مهندسی خارجی» و به کاستی درونی توجهی نداریم. در عین پذیرفتن مهندسی خارجی، بخشی مربوط به کاستی درونی است. باید سهم هر بخش را در این کاستی درونی مشخص کنیم. ابتدا باید کاستی درونی را بپذیریم، در این صورت می‌توانیم کاستی را رفع کنیم. اگر نپذیریم، کاستی رفع نمی‌شود.

شورای عالی انقلاب فرهنگی باید از صورت‌گرایی فاصله بگیرد

پیشنهادتان به شورای عالی انقلاب فرهنگی چیست؟

هرجا در مقوله علم و فرهنگ، صورت‌گرا شویم پاسخی که از جامعه می‌گیریم، یک پاسخ در بستر رفتار نفاق‌گونه است که موثر و کارآمد نیست. آنچه شورا لازم دارد، فاصله گرفتن از صورت‌گرایی است. نکته بعدی اینکه با یک تحلیل جامع بتواند غفلت‌ها و کاستی‌های حوزه سیاست‌گذاری در علم و فرهنگ که منجر به این اتفاقات شده را پیدا کند. چه زمانی پاسخ سریع نداده است؟ چه زمانی خاموش شده و غفلت کرده است؟ باید موارد را تعیین کند. ما نیازمند چنین اتفاقاتی هستیم. مقام‌معلم‌رهبیری در بیانیه گام دوم فرمودند: «برای ۴۰ سال فکر کنیم». ما باید یک قدم به آن اضافه می‌کردیم ولی خیلی غافل شدیم. آدمی که به موقع سیل‌بند بر سر مسیر سیل نبندد، هنگام وقوع سیل نمی‌تواند مدام بگوید: «چه کنم؟»

بازوی پژوهشی شورای عالی را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

شورا نسبت خود را با دانشگاه‌ها برقرار نکرده است. شورا باید در ارتباط تنگاتنگ با دانشگاه‌ها باشد. خودش باید مدیریت دانش این زمینه را برعهده بگیرد. باید از جریان پژوهش کشور، حسن استفاده کند اما شورا چنین برنامه‌ای نداشته است. فقط به پشتیبانی ستادی و عده خودش نگاه کرده است.

به مقاطع کارشناسی‌ارشد و دکتری توجه کردیم ولی چهار سال اول دانشگاه و سه سال آخر دبیرستان، رها شده است. مهم این است که شورای عالی برگردد و به این دوره توجه ویژه داشته باشد.

فکر می‌کنید قوانین سنجش و پذیرش جدید که شامل تغییرات کنکور است، می‌تواند چنین کاری را انجام بدهد؟

اگر جرات کرده و اجرا کنند، بله. البته اگر کنکورسالاران اجازه دهند.

در حوزه آموزش و پرورش چه اقداماتی باید صورت بگیرد؟

به نظرم آموزش و پرورش به یک بازآرایی مجدد نیاز دارد. امروز گسست بسیار جدی بین معلم و استاد با دانش‌آموز و دانشجو داریم. معلم و استاد به سازمان کارشان و دانش‌آموز و دانشجو به محیط زرافتی هجرت کرده‌اند. محیط تعلیم و تربیت، هم از استاد و معلم و هم از دانشجو و دانش‌آموز، خالی است. باید این فضا را احیا کنیم و باید انقلابی در آموزش و پرورش ایجاد کنیم. این آموزش و پرورش، ما را به جایی نمی‌رساند.

در صحبت‌های خود به برخی سندهای بالادستی که از سوی شورا تصویب شده اشاره کردید. فکر می‌کنید اجرای آنها می‌تواند راهگشا باشد؟

ما مشکل سندنویسی نداریم. سندهایی داریم که در زمان خودشان، خیلی خوب بوده‌اند ولی ببینید تحولات دنیا کوتاه‌تر و سریع شده است. این تحولات متأثر از فضاها همراه با دگرگونی‌های زیست‌بوم شکل می‌گیرد، لذا کارکرد خیلی از سندها دیگر به نوعی از بین رفته است. سند نوشتن، حرف‌های خوب را کنار هم گذاشتن نیست بلکه پایدار بودن و چهارچوب‌مدار کردن نوع حرکت برای یک دوره ۱۰ ساله است. به نظر می‌آید ما نیازمند تغییرات جدی هستیم. از لحاظ تحولات اجتماعی فناوریانه و تحولات سیاسی که به شدت از بیرون تحمیل می‌شود، نیازمند یک نوع تفکر سندنویسی جدید هستیم. باید مقداری از سندنویسی‌های خوب که متعلق به گذشته است فاصله بگیریم.

در طول ۷۰ روز گذشته شاهد اتفاقات عجیبی در کف دانشگاه‌ها بودیم و دیدیم که نحوه اعتراض دانشجویان و نحوه بیان تغییر کرده است. نقش شورای عالی انقلاب فرهنگی در این بخش چه بوده که ما اکنون به این نقطه رسیده‌ایم؟ باید چه کاری انجام دهیم؟

نقش شورا چه بوده، نه بلکه چه باید می‌بود. ما در دوران کرونا، هر روز تابلویی می‌گذاشتیم و می‌گفتم چند تلفات و چند مبتلا داریم. آیا شورای عالی در دوران کرونا تابلویی داشت تا بگوید: «چند مبتلا و چند تلفات از منظر فرهنگی داریم؟»

پیوست فرهنگی شاد و تعطیل کردن دو ساله دانشگاه‌ها کجاست؟

بُعد فرهنگی منظور شماست؟

بله، در طول دو سال‌نیم شیوع کرونا، شورا کجا بود؟ پیوست فرهنگی «شاد» کجاست؟ پیوست تربیتی «شاد» کجاست؟ پیوست تربیتی تعطیل کردن دانشگاه در دوران کرونا، کجاست؟ چه کسی باید مصوب می‌کرد؟ ما مقصیریم؟ بله، ما دانشگاهیان غفلت کردیم. وقتی آدم با اشکالات مواجه می‌شود، می‌بیند ما هم یکی از این افراد هستیم. این نقد درون است و نقد بیرون نیست. ما هم یکی از اعضا و کسانی هستیم که سهم داریم. همه مقصّر هستیم و باید این موضوع را قبول کنیم که در دوران کرونا به‌طور افراطی، دانشگاه‌ها را تعطیل کردیم و برای هیچ‌کدام از کارهایمان، پیوست فرهنگی نداشتیم. وقتی مراعات نکنید، همه به کرونا مبتلا می‌شوند. اگر فاصله‌گذاری اجتماعی در مقوله فرهنگی نیز صورت بگیرد، افراد را از فرهنگ دور کرده‌اید و فاصله‌گذاری اجتماعی از فرهنگ خود اتفاق می‌افتد. البته فاصله با فرهنگ غرب ایجاد نشد. هیات، زیارت، اردو و هرآنچه داشتیم را تعطیل کردیم و نتیجه شد فاصله‌گذاری اجتماعی فرهنگی. از سوی دیگر با فرهنگ غرب عینین شدیم و ما حاصل آن را هم امروز می‌بینیم. اگر غیر از این بود، نمی‌شد و ما می‌گفتم: «قاعده علت و معلولی به هم ریخته است.»

به نظر شما راهکار کوتاه‌مدت دارد؟

بله، دانشگاه و محیط کلاس، تنها دریچه ارتباط با این نسل است. اول باید با استادان گفت‌وگو کنیم. آنها را با گفت‌وگو همراه کرده و به کمک این چهره‌ها به حل مساله بپردازیم. بسیار ساده است. همه وطن خود را دوست دارند، همه آینده کشورشان را دوست دارند، همه امنیت را دوست دارند، همه از نابودی کشور فاصله می‌گیرند و همه از تجزیه کشور فاصله می‌گیرند. بنشینیم با استادان حرف بزنیم و آنها را قانع کنیم، در ادامه به‌سراغ دانشجویان برویم و با آنها صحبت کنیم و آنها نیز این حرف‌ها را می‌شنوند. درست است در آن محیط بوده‌اند اما آدم به محیط بیمار برود، مریض می‌شوند. اگر این موضوع را بیماری در نظر بگیریم، می‌بینیم برخی از دانشجویان نیز مبتلا شده‌اند.

آیا شورای عالی انقلاب فرهنگی، این موضوع را بیماری می‌بیند؟

درک مساله در این شرایط بسیار مهم است. مشکل جدی ما در حال حاضر درک مساله است. باید همگی در نظام حکمرانی به یک درک همسان از مساله برسیم.